

Підводячи підсумок, на основі визначених сутнісних характеристик можна дати таке визначення поняття функції державного управління — це відносно самостійні й однорідні складові змісту державно-управлінської діяльності, які відображають окремі напрямки (види) цієї діяльності, здійснюються уповноваженими органами (посадовими особами) державного управління і спрямовані на забезпечення виконання цілей і завдань державного управління.

ФУГЛЕВИЧ К. А.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
асистент кафедри адміністративного та фінансового права, аспірант

**ПРИВІЛЕЙОВАНІ КАТЕГОРІЇ СУБ'ЄКТІВ ЗВЕРНЕННЯ
ЗА НАДАННЯМ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ**

В Україні сьогодні динамічно формується правова основа державного регулювання правовідносин з надання адміністративних послуг. Основним базуєтворюючим нормативним актом в цій сфері є закон України «Про адміністративні послуги», направлений на створення правових засад реалізації прав, свобод і законних інтересів фізичних та юридичних осіб у сфері надання адміністративних послуг. В ч. 2 ст. 1 цього нормативно-правового акту законодавчо закріплюється визначення суб'єктів звернення — фізична особа, юридична особа, яка звертається за отриманням адміністративних послуг.

Слід зазначити, що в ст. 6 вищевказаного закону зафіксовано право суб'єкта звернення на безоплатне отримання інформації про адміністративні послуги та порядок їх надання. Разом з тим в ч. 1 ст. 11 закону вказується, що при наданні адміністративних послуг у випадках, передбачених законом, справляється плата, так званий адміністративний збір.

В п. 7 цієї статті зазначено, що суб'єкт надання адміністративних послуг не може надавати інші платні послуги, не передбачені законом про перелік адміністративних послуг та плату (адміністративний збір) за їх надання, а в ст. 5 закону закріплюється вимога законодавця щодо законодавчого встановлення такої ознаки, як платність чи безплатність надання адміністративної послуги («п. 4 — платність або безоплатність надання адміністративної послуги» встановлюється виключно законами, які регулюють суспільні відносини щодо надання адміністративних послуг).

Таким чином, закон визначає дві можливості надання адміністративних послуг — безоплатну та платну. В ч. 2 ст. 11 Закону України

«Про адміністративні послуги» визначається, що надання адміністративних послуг у сфері соціального забезпечення громадян здійснюється на безоплатній основі. Тобто законодавець встановлює певне обмеження на платність — послуги, які надаються в сфері соціального забезпечення. При цьому законодавчо відсутнє визначення поняття «адміністративна послуга в сфері соціального забезпечення», що є суттєвим недоліком.

Слід відмітити, що термін «соціальне забезпечення» згадується в багатьох нормативних актах, але не розшифровується. Відповідно до кодифікації МОТ термін «соціальне забезпечення» є системою права, яка включає: соціальне страхування, соціальну допомогу, державну допомогу, що фінансується за рахунок податків; провіденційні (ощадні) фонди тощо.

Платність адміністративних послуг на сьогодні визначається великим переліком нормативних актів. В деяких з них передбачено надання окремим категоріям суб'єктів звернення за адміністративною послугою певних пільг. Крім цього в Україні окремими нормативними актами встановлюються категорії осіб, які мають право на певний вид пільг. Відповідно утворено два масиви нормативних актів, де визначаються пільги та встановлюються категорії осіб, які мають право на їх отримання.

Пільга в тлумачних словниках визначається як повне або часткове звільнення від дотримання встановлених законом загальних правил, виконання яких-небудь обов'язків (Великий тлумачний словник української мови (з дод. і допов.) / Уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. — К.; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2005. — С. 972).

Відповідно до ст. 4 закону України «Про державне мито» до категорії осіб, які мають право на звільнення від сплати державного мита відносяться: а) певна категорія громадян України (які можуть бути поділені за видами адміністративних послуг — наприклад, громадяни за посвідчення їхніх заповітів і договорів дарування майна на користь держави або за видачу свідоцтв про право на спадщину); б) фінансові органи та державні податкові інспекції; в) неповнолітні, військовослужбовці, батьки новонароджених дітей; г) громадяни, віднесені до категорій 1—4 постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи; д) інваліди Великої Вітчизняної війни та сім'ї воїнів (партизанів), які загинули чи пропали безвісти, і прирівняні до них у встановленому порядку особи; е) інваліди I та II груп; ж) місцеві державні адміністрації, виконкоми місцевих Рад народних депутатів, підприємства, установи, організації, колективні сільськогосподарські підприємства; з) іноземні громадяни; і) всеукраїнські та міжнародні об'єднання громадян; к) різні державні фонди, установи та організації.

На сьогодні існує необхідність чіткого розмежування цих суб'єктів отримання пільг щодо звільнення від державного мита за критерієм отримувачів адміністративних послуг. Адже в законі України «Про адміністративні послуги» вказано, що суб'єктом звернення за наданням адміністративною послугою є фізична особа, юридична особа, яка звертається за отриманням адміністративних послуг, а суб'єктом надання адміністративної послуги — орган виконавчої влади, інший державний орган, орган влади Автономної Республіки Крим, орган місцевого самоврядування, їх посадові особи, уповноважені відповідно до закону надавати адміністративні послуги.

Встановлення суб'єктів звернення за наданням адміністративної послуги, які мають право на звільнення від державного мита при сплаті вартості надання такої послуги слід здійснювати за ознаками: наявності статусу фізичної чи юридичної особи, яка визначена в ст. 4 Декрету КМУ «Про державне мито»; можливість віднесення даної послуги до категорії платної адміністративної, що повинно бути відображено у відповідному нормативному акті.

Слід відмітити, що категорія пільг може виходити за межі платності адміністративної послуги. Якщо проводити аналогії, то в ст. 20 Закону України «Про звернення громадян» вказується, що звернення громадян, які мають встановлені законодавством пільги, розглядаються у першочерговому порядку. Тобто в даному випадку пільги стосуються черговості розгляду заяв. В законі України «Про адміністративні послуги» законодавець пішов іншим шляхом і не включив таке формулювання до тексту статті про строки надання адміністративних послуг.

КОРОВАЙКО А. О.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри адміністративного та фінансового права

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДУ ПЕРЕКОНАННЯ В ДЕРЖАВНОМУ УПРАВЛІННІ У ГАЛУЗІ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ

Сутність переконання становить система методів правового характеру, які здійснюються органами виконавчої влади і які мають прояв у застосуванні заохочувальних, роз'яснювальних та виховних заходів з метою формування у суб'єктів і об'єктів управління розуміння необхідності виконання приписів нормативних актів (Адміністративне право України: Підручник / За заг. ред. д.ю.н., проф. Коломоець Т. О. — Київ: